

GAZETA LWOWSKA.

W poniedziałek

N°. 112.

19. września 1831.

Z powodu kończącego się z dniem ostatnim b. m. 3go kwartału tego roku, Redakcyja ma zaszczyt upraszać szanownych Prenumeratorów, aby raczyli prenumeratę na 4ty i ostatni kwartał tego roku złożyć w tych miejscach, w których chcą Gazetę odbierać, to jest: we Lwowie w Kantorze Gazety Lwowskiej przy Ulicy Wałowej pod Nrm. 289.; na prowincyi zaś w tych c. k. Pocztaństach, z których Gazetę życzą sobie odbierać, lub w c. k. głównym Pocztańcu we Lwowie.

Gdy tylko drukuje się egzemplarzy, na ile prenumerata przed początkiem kwartału do głównego c. k. lwowskiego Pocztańtu nadejdzie, uprasza się zatem szanownych Prenumeratorów, a szczególnie mieszczących w częściach Galicyi ode Lwowa odleglejszych, o wczesne, przed końcem tego miesiąca, zaprenumerowanie, aby prenumerata z poczty, na której została złożona, jeszcze przed zatęciem się następującego kwartału, to jest, przed d. 1. października r. b. do Lwowa nadeść mogła; albowiem na początku przeszłego kwartału kilkadziesiąt Prenumeratorów, których prenumerata późno nadeszła, nie odebrało pierwszych egzemplarzy. Późno prenumerujący zatem sami sobie będą winni, jeżeli pierwszych egzemplarzy nie odbiorą, których im Redakcyja żadnym sposobem przestać nie będzie mogła, gdy sama takowych nie posiada.

Ponieważ od niejakiego czasu zaszła względem rozsyłania poczty ze Lwowa na wszystkie Galicyi strony odmiana, przez co wiele gazet zalegało we Lwowie; zatem Redakcyja postanowiła, ku większej dogodności Prenumeratorów, zamiast w poniedziałek, we środę i w piątek, wydawać Gazetę Lwowską od d. 1. października r. b. we wtorek, czwartek i w sobotę. — Rozmaitości dołączone będą do Gazety każdej soboty.

Prenumerata na Gazetę Lwowską z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi na kwartał 4 ZR. 48 kr. M. K. czyli 12 ZR. W. W.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa: —

C. k. Kancelaryja nadworna mianowała pierwszego komisarza cyrkulowego galicyjskiego, Józefa Loserth, gubernialnym i prezydialnym sekretarzem przy galicyjskiem gubernijum, na miejsce radcy gubernialnego Franciszka Kraus, posuniętego najwyższem postanowieniem z dnia 25. marca 1830 r. na kapitana cyrkulu bocheńskiego.

Z najwyższego rozkazu Jego c. k. mości Komisyjsja zdrowia prowincjonalna w Galicyi udziela najmniejszemu tę powszechną naukę dla zapadających na cholere, iż, jak tylko zachorują, natychmiast, i to nia jeszcze pomoc lekarską otrzymał zdołają, używać mają podostatkim ciepłych napojów, amianowicie odwaru jęczmiennego lub słazowego, rosółu, herbaty z liści słazowych, malinowych, z kwiatu dziewanny, bzu i t. p., a w bra-

ku wszystkich innych rzeczy, wiele ciepłej wody; przytém ciepłymi okładzinami cały brzuch ogrzewać, i w łóżku pod dobrém nabryciem leżąc, wszelkiego oziębienia troskliwie chronić się; co gdy zaraz z początku użyte i należyte z pilnością ciągle czynione będzie, staje się często-kroć dostatecznym środkiem do uleczenia choroby.

We Lwowie dnia 10. września 1831. (2)

Cholera we Lwowie:

Zachorowało: wyzdrow. umar. pozostało
 Chrześ: Żydów: wiało: ło: w kurac:

D. 16. września:	—	—	1	—	4
» 17. —	—	—	—	—	4
» 18. —	—	—	—	—	4

Zatem przez cały czas panującej cholery od d. 22. maja aż do d. 18. września wieczór: zachorowało 5012.; wyzdrowiało 2388; umarło 2620.

Ces. król. prowincyjna galicyjska Komisyja zdrowia ogłosiła następujący

W Y K A Z

stanu chorych w Galicyi w cyrkulach epidemiczną biegunką z wymiotami (*cholera morbus*) dotkniętych:

Nazwiska cyrkulów	Liczba miejsc (t.j. wsi, miast i miasteczek) chorobą dotkniętych			Zatem teraz dotkniętych jest miejsc	Od czasu wybuchenia cholery zachorowało w tym cyrkule osób	Z tych		Pozostało więc w kuracyi	Liczba chorych w stosunku do poprzedzającego wykazu		U w a g a :
	podług ostatniego wykazu (ob n.109 B.n.) pozostało	cholera				ozdrowiało	umarło		powiększyła się o	zmniejszyła się o	
		ustala	na nowo wybuchnęła								
A) Z osób stanu cywilnego:											
Wadowicki . . .	61	—	31	92	2188	900	1068	220	24	—	do 3. września 1851.
Bocheński . . .	92	8	—	84	6662	3664	2836	162	—	172	„ 3. — —
Sandecki . . .	26	—	12	38	2451	1459	806	186	—	60	„ 3. — —
Jasielski . . .	45	—	22	67	5046	2584	2164	298	48	—	„ 27. sierpnia —
Tarnowski . . .	65	11	—	54	4810	2463	2172	181	—	106	„ 3. września —
Rzeszowski . . .	98	26	—	72	7277	3877	3254	346	—	98	„ 3. — —
Sanocki . . .	141	4	—	137	16162	10687	4950	525	—	328	„ 3. — —
Samborski . . .	158	—	29*)	187	30237	19614	9807	816	—	293	„ 3. — —
Przemyski . . .	116	29	—	87	10661	6316	4191	154	—	111	„ 3. — —
Żółkiewski . . .	42	—	16	58	8641	4642	3853	146	—	215	„ 3. — —
Lwowski . . .	76	19	—	57	5132	2849	2219	64	—	64	„ 3. — —
Złoczowski . . .	114	—	9	123	18253	11135	6842	276	—	76	„ 3. — —
Tarnopolski . . .	73	—	1	74	10144	5336	4578	230	—	35	„ 3. — —
Czortkowski . . .	65	15	—	50	16473	10672	5675	126	—	65	„ 3. — —
Brzeżański . . .	186	27	—	159	22259	14363	8150	346	—	266	„ 3. — —
Stryjski . . .	217	49	—	186	22924	14042	8468	414	—	417	„ 3. — —
Stanisławowski . . .	146	34	—	112	20777	13448	7068	261	—	430	„ 3. — —
Kołomyjski . . .	78	3	—	75	8286	4636	3480	170	—	68	„ 3. — —
Bukowiński . . .	74	—	17	91	5417	2728	2504	185	—	29	„ 3. — —
Lwów (miasto)	—	—	—	—	5012	2387	2620	5	—	3	„ 15. — —
Ogólna liczba	1873	225	137	1785	229418	137802	86705	4911	72	2836	
B) W wojsku:	—	—	—	—	4081	2304	1626	151	—	37	
Ogól. liczba osób cywil. i wojsk.	1873	225	137	1785	233499	140106	88331	5062	72	2873	Zatem liczba chorych zmniejszyła się właściwie o 2801 osób.

*) W tych 29 miejscach choroba właściwie nie wybuchnęła na nowo, lecz te miejsca w poprzednich portach cyrkularnych nie były podane.
We Lwowie dnia 16go września 1851.

— Z Wiednia. —

N. Pan listem Swoim własnoręcznym do ministra stanu i konferencyi, hr. Kolowrat, pod d. 6. wrześ. b. r. pisanym, raczył radzcę rządowego, Wincentego Pittrich, dotąd tymczasowie urząd dyrektora kancelaryi rady stanu sprawującego mianować rzeczywiście dyrektorem téjże kancelaryi.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

Gazeta pruska stanu donosi od granicy polskiej pod d. 3. września:

Dowiadujemy się od niższej Wisty, że korpus polski, którego siłę podają na 5—6000 ludzi, pospnał się w ostatnich dniach z m. z Płoczn przez Lipno ku Osiekowi, zapewne w zamiarze opanowania znajdującego się tamże magazynu rosyjskiego i przejścia po moście tamże stojącym na lewy brzeg Wisty, aby rosyjskiemu wojsku zająć z tyłu. Jenerał rosyjski Ronne, dowodzący w szanцу przedmostowym pod Osiekami, jak się słychać, na pierwszą wiadomość o nadszycaniu Polaków, wysłał już w nocy z d. 29. na 30. sierpnia oddział Kozaków do Lipna, dla zasiegnie-

nia wiadomości o ich poruszeniach. Po potyczce z przewyższającymi siłami nieprzyjaciela, przy czem dwóch Kozaków zabito, cofnął się wspomniany oddział, aby nie został od korpusu odcięty, a tymczasem generał Ronne został spowodowany znieść most łyżwowy między prawym brzegiem Wisły a wyspą, na téj rzecze położoną, dla czego pewna liczba Kozaków zmuszona była następującej nocy przeprowić się na czółnach przez Wisłę. Zebraniem pomienionego mostu, i że magazyny zostały zabezpieczone, zniweczony został zamiar korpusu polskiego, który istotnie nazajutrz pokazał się w téjże okolicy. Wczoraj z południa słyszano wprawdzie kanonadę nie daleko Osieka, ale od tego czasu wszystko spokojne, i domyślają się, że się wojsko polskie znowu cofnęło, ponieważ, jak mówią, jeszcze znaczniejsze siły z korpusu Tolstoja nadciągają z Litwy.

Z okolicy Kalisza donoszą, że wojska rossyjskie miasto to znowu opuściły i poszły pod Częstochowę, aby owę okolicę oczyścić z partyzanckich oddziałów powstańców. Dla straży Kalisza rozłożono 150 ludzi w okolicy miasta, co sprawi dobry skutek dla powagi nowo ustanowionej władzy, na której czele znajduje się mianowany prezesem województwa, za poeciwego człowieka znany, posiadacz dóbr Schmiedicke.

Gazeta Wiedeńska mówi: Goniec Krakowski zawiera podług Gazety pruskiej stanu wiadomości o wypadkach w Warszawie wd. 15. i 16. z. m. i w końcu dodaje: »W téj chwili dowiadujemy się, że podług doniesień dochodzących do d. 20. sierpnia, przez sztafetę tutaj nadeszłych, generał Krukowiecki został istotnie dyktatorem z nieograniczoną władzą. Spokojność i porządek w stolicy zupełnie są przywrócone; 40 osób, które rozruch wznieciły, których atoli imiona są niewiadome, zostało na rozkaz dyktatora rozstrzelanych. Słychać, że generał Skrzynecki jest znowu naczelnym wodzem.

Podług wiadomości z głównej kwatery rossyjskiej, jeszcze też w d. 29. sierpnia znajdowała się w Nadarzynie. Ostatni oddział korpusu generała Kreutzta przeszedł Wisłę. Partyzant Geroic, który chciał przeszkodzić związkowi z generałem Rüdiger, przez tegoż atakowany, został pobity i sam przytém dostał się w niewolę. Korpus generała Rosen, w skutek dawniejszych rozkazów cofnął się przed znaczniejszym korpusem polskim do Kałuszyna. Gazeta Warszawska z d. 26., 27. i 28. sierpnia nie namienia nic o działaniach wojennych.

Rossyja.

Obrzęd chrztu wielkiego księcia Mikołaja odprawił się dnia 22. sierpnia (3. września) w ka-

plicy pałacowej w Carskiem Siele. Do chrztu trzymali w. księcia: król jmc pruski, wielki książę następcą trónu (rossyjskiego), wielki książę Michał, wielka księżna Maryja Mikołajewna i wielka księżna Maryja Pawłowna. Obrzęd chrztu dawał jmc x. Muzowski, spowiednik cesarstwa ichmości, poczem odprawił mszę świętą, podczas której cesarz jmc trzymał nowonarodzonego księżęcia do komunii świętej i ozdobił go znakami orderu s. Andrzeja. Tego samego dnia był u dworu wielki obiad, na który zaproszeni byli: damy honorowe, panny honorowe ozdobione portretem i bez ozdoby, minister pruski i osoby znakomite pici obojey, które się znajdowały w Carskiem Siele i w Pawłowsku. Wieczór stolica i Carskie Sioła były oświetlone.

Journal de St. Petersburg z d. 25. sierpnia (6. września) zawiera pod napisem: *Ministerstwo finansowe, pożyczka w Holandya* co następuje: Dom Hopego i Comp. w Amsterdamie otworzył d. 7. (19.) sierpnia nową pożyczkę dla Rossyi, której warunki, wyrażone są w cesarskim reskrypcie do ministra finan. z d. 14. (26.) maja 1841 r. treść tego reskryptu umieszczamy): 1) Pożyczka ta zapisana będzie w wielkiej księdze publicznego długu Rossyi pod tytułem 3. rządu pożyczek na 5 od 100 w rublach srebrnych. Na tę pożyczkę wydane będą zapisy, każdy na 500 rubli srebrem opiewający. Te zapisy przynosić będą rocznego dochodu po 5 od 100 począwszy od 1. czerwca r. b. Wypłatę tego dochodu uiszczają się będzie w Petersburgu w komissy umorzenia długów co pół roku, od 1. do 15. czerwca i od 1. do 15. grudnia każdego roku. 2) Na wykupienie tych zapisów wyznaczony będzie szczególny fundusz amortyzacyjny po 1 od 100, który nie będzie mógł być pomieszanym z innymi pożyczkami. Fundusz ten wzrastają będzie powoli z procentów od wykupionych zapisów, i użyty będzie do wykupienia zapisów podług kursu, póki się te zapisy nie wzniesą nad swoją wartość nominalną (nad al pari). W tym ostatnim przypadku fundusz amortyzacyjny użyje sum, będących natenczas gotowemi do jego dyspozycji na wykupienie inskrypcji za cenę nominalną. Zapisy wykupić się mające oznaczone będą rocznym wyciągnięciem losów i każdy zapis wylosowany opłacony będzie 500 rubli srebrnych. 3) Bankierowie Hope i Comp. wydawać będą zapisy osobom chcącym mieć udział w téj pożyczce, a imiona nabywających będą przez ces. rossyjskiego konsula generalnego w Amsterdamie wpisane.

Od czasu wybuchnienia cholery w Petersburgu do d. 22. sierpnia (3. września) wieczór zachorowało 8906, umarło 4563 osób.

Wielka Brytania i Irlandya.

W d. 30. sierpnia odbyła się w biurze spraw zewnętrznych konferencyja między pełnomocnikami pięciu dworów, na której znajdował się także pełnomocnik holenderski, baron Zuylen van Nyevelt. Konferencyja trwała półtorej godziny. Poseł belgijski, pan van de Weyer, odwiedził w d. 30. z. m. wicehrabie Palmerston w biurze spraw zewnętrznych.

Gazety londyńskie zawierają wiadomości z Lizbony, do d. 13. sierpnia dochodzące. Admirał francuzki zamyslał nazajutrz wszystkie na Tagu zabrane okręty wojenne posłać do Brestu i Poulonn, oprócz dwóch wymienionych wprzód okrętów liniowych, które zwrócono, ponieważ przy wnijsciu francuzkiej floty na tę rzekę nie były w stanie zbrojnym. Zdobycze składają się całym z 8 okrętów, mianowicie 3 fregat, 2 korwet, 2 brygów i 1 szonera. Według tych nowych wiadomości, zdaje się nie podlegać wątpliwości, że przedłużony pobyt francuzkiego admirała na Tagu i odesłanie zdobyczy pochodzą z niedopełnienia obowiązków, które Don Miguel przyjął na siebie względem wynagrodzenia. Summa oznaczona w traktacie zapłaconą została wekslem, na domy handlowe paryżskie danym, lecz takowy odesłano z protestacyją.

Księżna Kent i księżniczka Wiktoryja za powrotem swoim z wyspy Wight mieszkać będą w pałacu króla Leopolda w Clermont Kensington będzie mieszkaniem księżnej w mieście, zaś podczas uroczystości będzie Marlboroughhouse używany. Według bilu: oprawy wdowa królowa, na przypadek, gdyby królowa przeżyła króla, będzie miała rezydencyją w Marlboroughhouse.

Książę Norfolk, jako wielki marszałek państwa, oznajmił pod d. 23. sierpnia wszystkim małżonkom parów i wdowom po parach, iż musi koniecznie wiedzieć, dla wielu osób potrzeba miejsca, i że do d. 30. sierpnia powinien być zawiadomiony, czyli zechcą znajdować się na koronacyi lub nie. Ubiory, które małżonki parów powinny mieć podczas koronacyi, nie są ubiorem dworu, jak podczas pokojów, lecz ubiorem stanu. Podczas koronacyi ubierze się król w tak zwaną izbę jerozolimską, tuż przy izbie wyższej, a processyja odbędzie się z tamtąd do opactwa.

W d. 25. sierpnia wyszedł rozkaz, że podczas koronacyi wszystkie budowy rządowe powinny być tak oświetlone, jak podczas koronacyi Jerzego IV.

Francya.

Na posiedzeniu izby parów w d. 31. sierpnia przedłożył prezydent rady projekt do ustawy

względem przysięgłych i listy wyborowej, przez izbę deputowanych już przyjęty. Prezydent izby odczytał królewskie postanowienie, aby się izba parów jako sąd zebrała. Na tem posiedzeniu uważano, że nie tylko nie byli obecni wszyscy członkowie biur, ale że nawet z innych członków zgromadzenia zaledwie było dwudziestu.

Minister sprawiedliwości przedłożył w d. 31. sierpnia izbie deputowanych projekt do ustawy, podług którego księga ustaw karnych powinna być w wielu punktach odmieniona. W tym projekcie wnoszą na zniesienie kary deportacyi, pręgięra, odcięcia ręki i więzowania. Kara śmierci jest w tym projekcie, wszelako z ograniczeniem, zatrzymana.

Monitor z dnia 2. sierpnia zawiera obszerny stan i liczbę broni, rozdanych pomiędzy gwardyje narodowe królestwa. Z tego okazuje się, że departamenta pograniczne zostały daleko mocniej uzbrojone, jak departamenta środkowe. Wszelkawa tego potrzeba. Podczas, gdy ostatnie w ogóle w liczbie 51 tylko 2 karabin na 42 5/8 mieszkańców otrzymały, dano innym 34 departamentom, położonym na granicy, jedną broń na 30 1/2. Ogółem rozdano 860151 karabinów, 28799 pistoletów, 216038 pałaszów, 2073 pik, 500 dział. Dziewięć departamentów północnych otrzymało 131735 karabinów; 12 departamentów wschodnich 158271, sześć departamentów alpejskich 74777, siedm departamentów pirenejskich 56476, a 5 departamentów środkowych 438892. Z dział otrzymały północne departamenta 111 dział, wschodnie 88, alpejskie 48, pirenejskie 22, środkowe 231. Ponieważ departamenta pograniczne mają wiele twierdz, gdzie znajduje wiele dział pozycyjnych, przeto mniej potrzebują artyleryi.

P. Bensben, jeden z byłych redaktorów *Gazette de France* zmarł nagle w d. 2. b. w Paryżu na apoplexyja.

Niebawem wyjść ma zbiór przeszło 300 listów między księciem Angouleme a Karolem X, które w Tuileryjach podczas rewolucyi były znalezione; są one powiększej części z czasów wojny hiszpańskiej i wyrażają się z wielką wolnością o dworze hiszpańskim i systemacie rządu Ferdynanda; z tego powodu niektórzy Karlistoi, jak się zdaje, chcą przeszkodzić wydaniu tych listów. Ogólnie listy te czynią zaszczyt charakterowi księcia i jego przychylności do Francyi.

Niderlandy.

Podług gazet holenderskich następująca jest treść 34. protokołu konferencyi londyńskiej: Pełnomocnicy pięciu dworów osądzili za potrzebę królowi Niderlandzkiemu i Belgijskiemu zaproponować zawieszenie broni na sześć tygodni.

dni, w którymto czasie konferencyja wda się między nich, aby przywieść do skutku układy między Holandją a Belgijum. Tymczasem wojska obudwóch stron, wiodących wojnę, zajmą znowu stanowiska, jakie osadzili były przed krokami nieprzyjacielskimi. Zawieszenie broni zawarte zostanie pod rękojnią mocarstw i stron obudwóch, a ta strona, która je w ciągu tego czasu naruszy, będzie miała wojnę z niemi.

Belgijum.

Monitor belgijski z dnia 27. sierpnia zawiera rozkaz królewski z dnia 25, mocą którego baron Józef Vanderlinden d'Hoogvorst mianowany został postem nadzwyczajnym i pełnomocnym ministrem, by o wstąpieniu na tron króla Leopolda zawiadomił dwory Austryjski, Bawarski, Wirtemberski, Hessen - Darmstadtzki i Badański. Pan Karol Serruys mianowany został sekretarzem legacji przy tym tymczasowem poselstwie. — Innym rozkazem królewskim z dnia tego samego mianowano konsulów belgijskich do Nowego-Jorku, Ramsgate, Kaletu, Hawru i Algieru.

W dniu 28. sierpnia przybył generał Belliard z Lowanijam do Bruxelli na czele 19. i 28. pułku liniowego. Obadwa pułki przeciągały przed królem.

Niemcy.

Gazeta lipska z d. 5. września zawiera następujące uwiadomienie:

Spokojuść w Lipsku przywrócona; ściśle zachowanie ustaw zapewni ją w przyszłości. Komisya królewska polega w tej mierze na czynnem i silnem współdziałaniu władz i dobrze myślących. Będzie umiała zjednać uszanowanie swoim rozporządzeniom. Spokojnym i pracowitym obywatelom nada opiekę i bezpieczeństwo, a w uharaniu winnych znajdzie niewinny zadatek uczynienia. W Lipsku d. 3. września 1831. Komisya królewska.

Inna wiadomość z Lipska wyraża:

W d. 2. zjechał tu król. saski rzeczywisty tajny radzca Zeschau, aby spólnie z komisarzami, którzy tu od 1. bawia, i dowódcą tutejszych wojsk, pułkownikiem Nostitzem, który przybył w d. 31. z. m., potrzebne wydać przepisy. Pożniej jeszcze więcej osób aresztowano; ku wieczorowi, podczas zmiany straży, wojska zajęły nowy dom straży. Przy tej sposobności okazało się, że przeszłe sceny rządzili tylko niektórzy źle myślący, że większość stanowią lepsi, i że potrzeba było spokojniejszej rozważy, aby poznać prawdę. Ponieważ spokojuść przywrócona, spodziewać się należy, że cudzoziemcy przybędą na następujący jarmak i nie będą wierzyli

wieściom o rozruchach, albowiem rząd chce silnie utrzymać powagę tutejszych władz, które dają najpewniejszą rękojnią spokojuści.

Prussy.

Ksiązę następcę tronu, przybył w dniu 4. t. m. wieczorem o godz. 10. niespodzianie do Szczecina i wysiadł w domu wiejskim.

Gazeta pruska stanu donosi ze Szczecina z d. 2. t. m., iż to miasto było widownią rozruchów z powodu rozszézonego między ludem zdania, że najwięcej umiera ludzi w szpitalach, gdzie ich umyślnie o śmierć pripraviają, aby chorobę w zarodzie utłumić; gdy się potworzyły kupy i nie dopuszczały odprowadzać chorych do szpitali, a żadne napomnienia nie pomogły, wezwano wojsko, które dało ognia w powietrze, a gdy i to było daremnem, dopiero nabiło broń ostrými ładunkami i dało ognia, tak więc, przy pomocy gwardyi bezpieczeństwa z obywateli złożonej, sług kupieckich i urzędników, uspokojono tumult i głównych przewodźców uwieziono.

W Berlinie zachorowało do dnia 4. września na cholere 29 osób, 1 wyzdrowiał, 21 umarło, pozostało 7; w dniu 5. przybyło 20, umarło 10, pozostało 17. Do dnia 5. września w południe było chorych 49, wyzdrowiał 1, umarło 31, pozostało chorych 17.

Z Gdańska nadeszła przyjemna wiadomość, że w dniu 1. września ani nikt tamże nie zachorował, ani nie umarł na cholere; tylko jeszcze 10 osób jest chorych.

Doniesienie nadesłane z Poznania zawiera następujące szczegóły: W pierwszych pięciu tygodniach wynosiła ilość zmarłych 331; z tych umarło w 5 niedzielach osób 36; w 5 poniedziałkach 37; w 5 wtorkach 67; w 5 środach 65; w 5 czwartkach 38; w 5 piątkach 46; a w 5 sobotach 42 osób. Przegląd ten okazuje, że najwięcej umarło we wtorek i we środe; będzie to zapewne skutkiem ekscesów w niedziele i poniedziałek popełnionych.

W d. 25. sierpnia umarł w Poznaniu tameczny nad-burmistrz Jan Ludwik Tatzler na cholere.

Szwecyja i Norwegija.

Ze Sztokolmu z dnia 23. sierpnia: Z Malmoe i Wenersberg piszą, że żniwa wypadły tamże ogólnie pomyslnie, i że nie ma obawy głodu. Toż samo donoszą z południowej Norwegii. Wszelako mniej pomyslnie są wiadomości z Bergen i Trondheim, Stift, jakoteż, z Pitea.

Grecyja.

Dostrzegacz Austryjski donosi: Namienione już wypadki na wyspie Hydrze

i Poros, o którychśmy donieśli w nrze. 108, pociągnęły za sobą, według najnowszych wiadomości z Grecyi, to, że w d. 13. sierpnia Miaulis kazał spalić eskadrę grecką, aby się nie dostała w moc rosyjskiego admirała, który czynił przygotowania do jej uprowadzenia. Podług innych wiadomości z Grecyi duch buntu i opór przeciw istnącemu rządowi rozszerzył się w całym kraju. Idąc za przykładem Hydry — siedziby powstania, gdzie od kilku miesięcy wychodzi pismo *Apollo* w najdotkliwszych wyrazach przeciw rządowi, a mianowicie przeciwko Capodistrias, wiele wysp, miast i dystryktów, mianowicie Spezyja, Ateny, Argos, Valtos, Xeromeros wydały adresy do prezydenta, uskarżając się, że konstytucya przez reprezentantów narodu uchwalona nie dopełniona, wolność druku uszczuplona, ustawa względem wyboru demogerentów zniesiona, wyborom pełnomocników narodu gwałt uczyniony, że sądy z istnieniem wolnego ludu niezgodne zaprowadzone i mnóstwo niepotrzebnych ludzi na urzędach umieszczono, którzy się bogacą, podczas gdy dzieci tych, co za ojczyznę walczyli, w największej nędzy zostawają. Adres Ateńczyków uskarża się na to, że obce wojska jeszcze dotąd kraju nie opuściły; wszyscy nalegają na zwołanie zgromadzenia narodowego, nawet z Syra posłano do Hydry deputowanych z kupców i tamecznych licznych gmin ipsaryjockich, aby z mieszkańcami tej wyspy naradzić się nad środkami, jakie później potrzeba będzie przedsięwziąć.

Podług wiadomości z listu z dnia 30go lipca, oznajmił hr. Capodistrias w okólniku do szefów różnych prowincyj postanowienie, zwołać natychmiast zgromadzenie narodowe, skoro odbierze z Londynu nowy protokół, który podług wieści w Nauplii, ma zawierać w sobie mianowanie nowego monarchę w Grecyi. *) Na każdy przypadek na dzień 1. października.

Sekretarz stanu spraw zewnętrznych Jakowski Rizo, odjechał w dniu 18. lipca, podług gazety rządowej, do Eginy, dla poratowania zdrowia. Głaraki mianowany jego zastępcą tymczasowym. Twierdzą, że Rizo chce się całkiem od interesów usunąć. Bej Majuny (Pietro Bej Maromichali) i jego bracia dotąd są uwięzieni w Nauplii. Słychać, że rząd chce puścić w obieg 3 milijony fenixów pieniędzy papierowych.

Brazylija.

Journal de Havre pisze z Rio de Janeiro z d.

8. czerwca: Mordy kupią się ze straszną bezkarnością. Prawie każdej nocy staje się siedm do ośmiu osób ofiarą zemsty prywatnej. Nawet i w dzień bywają ludzie zabijani. Z zachodem słońca zamykają magazyny, a zabójcy, należący do ludzi kolorowych, przeciągają z nożami niosąc. Milicyja nie ośmiela się dać odporu bezprawiom i często nawet sama mięwa w nich udział. Do trwogi z tego rzeczy stanu jeszcze się inna bojaźń łączy; obawiają się mianowicie powstania Negrów. Nieszczęście so staje się codziennie do prawdy podobniejszém. Wszyscy bieli, którzy mogą ująć, uciekają. Admirał Grivel zreklamował niedawno do jednego z kapitanów z Havre, który płynął do wyspy Bourbon: »Odpułtaj waćpanu przędko, albowiem mógłbym być zmuszony zatrzymać waćpana, aby naszych nieszczęśliwych ziomków przewieźć do Europy.« Jedyne okręgi liniowy, który jest na stanowisku angielskiem, a który w pierwszych dniach czerwca miał odpułtać, nie zostawi zapewne w Rio, jak tylko dwie korwety swojego narodu. Francuzka eskadra, której poświęcenie się jest zużane, jedyna nadzieja cudzoziemców w tej krytycznej chwili, jest za słaba do oddalenia wszystkich niebezpieczeństw, które przewidują. Obawiać się naszym ziomkom potrzeba, że konsul francuzki, którego działalność może być większą, nie będzie w stanie wspierać silnie znacznych usiłowań admirała Grivela. Nowa katastrofa wszystkim cudzoziemcom zagrożą; Właściwa władza w Rio znajduje się w niebezpiecznym ręku i może być dogodną fakcyjnistom i rabusiom.

Podług listu w Dzienniku Giełdy Hamburgkiej umieszczonego, odebranego z Rio z dnia 25go czerwca, obrano tamże w dniu 17. rząd niustawjący. Członkami tegoż są: Jenerał Lima, były członek tymczasowego rządu; jeden z przewodzców rewolucyi; Costa Carvalho, bogaty posiadacz dóbr i deputowany z St. Paulo; Juao Brazilio Muniz, bogaty człowiek i były deputowany z Maranhao. Utrzymanie publicznej spokojności poruczono tymczasowej straży miejskiej pod rozkazami sędziów pokoju, i sklepy pozostają jak wprzód tylko do godziny 10. wieczorem otwarte. Z prowincyi pomyślne nadchodzą wiadomości. Nowe ministeryjum jeszcze nie jest mianowane.

*) Podług najnowszych wiadomości z Londynu, nie było tam nic wiadomo o takim protokule. (Prz. D. A.)

(Wiadomości z teatru wojny zobacz w Nadzwyczajnym Dodatku.)